

DRAMMEN
KOMMUNE

PROFILHÅNDBOK

- RETNINGSLINJER OG MALVERK

Innhold

Innledning	5
Prinsipper for logo- og profilbruk	7
Kommunevåpenet.....	9
Visjon og verdier	11
Fargepalett	13
Font.....	21
Grafisk element.....	23
Mønster	25
Piktogram.....	27
Layout	29
Postale trykksaker.....	37
PowerPoint	39
Skilt.....	41
Bildekor.....	49
Sosiale medier	51

Innledning

Drammen kommunes visuelle profil skal skape én felles identitet. Den skal være samlende og bidra til å bygge kommunens omdømme.

Drammen kommune er på mange måter skapt av tømmeret, elva og fjorden. Tømmer ble fløtet nedover elva, foredlet og eksportert. I hundrevis av år har skipstrafikken passert Svelvik på vei inn til Drammen havn og på vei ut i den store verden igjen. Drammenselva og fjorden har gitt oss industri og skipsfart, og bidratt til at Drammen kommune er den kommunen vi er i dag.

Industrieventyrene levde i mer eller mindre 100 år både på Berger, i Drammen og i Solbergelva. I dag er det de nedskrevne historiene som best beskriver virkeligheten, men kulturminnene lever videre i de gamle fabrikklokalene blant annet på Fossekleiva, på Union og i Solbergelva, som i dag er kulturarenaer. Hvordan Drammen ser ut om 30, 50 eller 100 år er vanskelig å spå. Men det som er sikkert, er at historien lever videre når vi møter framtiden i den nye kommunen – også gjennom den visuelle profilen.

Drammen kommunes visuelle profil er inspirert av og forankret i nettopp vår felles historie og lokale former. Fellestrekkene og det unike for Drammen skal speile det visuelle uttrykket – linjene, fargene og de grafiske elementene. Det være seg kontrastene mellom sjøen og marka, større steder mot mindre steder i kommunen, det urbane mot det rurale. Formene fra nersetterbåten, seil fra seilskuter, helleristninger og buede kirketak har vært inspirasjonskilder og kan ses igjen i fonten, piktogrammene og i utformingen av mønsterelementene. Fargepaletten henter inspirasjon fra vår felles historie og natur.

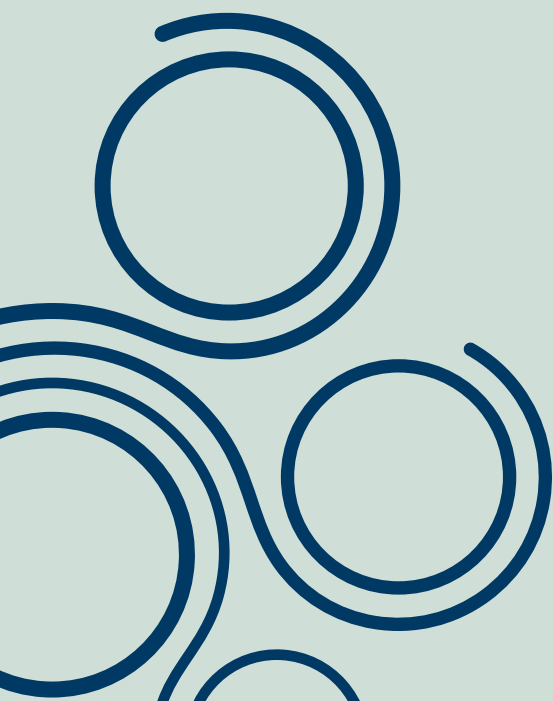
Samtidig som vi bruker historien til å skape vår visuelle profil, skal profilen være moderne og stilren i uttrykket.

Kommunens visuelle profil skal styrke oppfatningen av Drammen kommune som én aktør. Kommunikasjonen skal fremstå helhetlig, og det skal være tydelig hvilke tjenester, tilbud og opplevelser Drammen kommune står bak. Den visuelle profilen skal gjøres tilgjengelig for alle ansatte i kommunen og brukes i all kommunikasjon fra Drammen kommune.

Profilhåndboken

Profilhåndboken skal sikre at hele kommuneorganisasjonen følger de samme retningslinjene for utforming av alt materiell som produseres av og for Drammen kommune. Alle som utformer materiell for Drammen kommune, skal gjøre seg kjent med og følge retningslinjene for den visuelle profilen.

«En felles visuell profil skal styrke oppfatningen av Drammen kommune som én aktør. Kommunikasjonen skal fremstå helhetlig og det skal tydelig fremgå hvilke tjenester, tilbud og opplevelser Drammen kommune står bak. Den visuelle profilen skal gjøres tilgjengelig for alle ansatte i kommunen og brukes i all kommunikasjon Drammen kommune bedriver».

Prinsipper for logo- og profilbruk

Kommunestyret har vedtatt

«En felles visuell profil skal styrke oppfatningen av Drammen kommune som én aktør. Kommunikasjonen skal fremstå helhetlig og det skal tydelig fremgå hvilke tjenester, tilbud og opplevelser Drammen kommune står bak. Den visuelle profilen skal gjøres tilgjengelig for alle ansatte i kommunen og brukes i all kommunikasjon Drammen kommune bedriver».

Det er utarbeidet noen prinsipper knyttet til hvordan de ulike delene av kommuneorganisasjonen skal benytte seg av visuell profil.

1. Tjenesteområder og virksomheter i basisorganisasjonen skal bruke kommunevåpenet når tjenestetilbudet skal profileres. Vedtatt font, fargepalett, grafisk element og mønstre skal benyttes, men tjenesteområdene og virksomhetene står fritt til å velge hvilke farger innenfor paletten og hvilke mønstre de ønsker å bruke.
2. Det utvikles ikke egne logoer til bruk for tjenesteområder eller virksomheter i basisorganisasjonen som et alternativ til kommunevåpenet. Dersom dette prinsippet skal fravikes, må det besluttes politisk. I den grad et tjenesteområde eller virksomhet har et behov for å profilere seg med noe i tillegg til kommunevåpenet, kan det utvikles piktogrammer som illustrasjon for tjenesteområdet eller virksomheten. Dette gjøres i samarbeid mellom tjenesten eller virksomheten og den som har forvaltningsansvaret for den visuelle profilen.
3. Kommunale foretak (KF) står fritt til å velge om de ønsker å bruke Drammen kommunes vedtatte visuelle profil eller om de ønsker å utvikle en egen profil. Dette inkluderer både om de ønsker å benytte kommunevåpenet eller utvikle egen logo og font, farger og ulike grafiske elementer. Beslutningen om valg av profil tas av foretaket.
4. I prosjekter hvor Drammen kommune samarbeider med eksterne aktører, skal kommunevåpenet brukes på lik linje med logoen til øvrige aktører i samarbeidet. Valg av font, farger og ulike grafiske elementer må gjøres av det enkelte prosjekt. Drammen kommunes visuelle profil skal i utgangspunktet ikke brukes når det er samarbeidsprosjekter med eksterne aktører. Dersom kommunens profil skal brukes, skal dette gjøres i samråd med den som har forvaltningsansvaret for profilen.
5. Aksjeselskaper, interkommunale selskaper eller tilsvarende samarbeid skal ikke benytte Drammen kommunes profil.

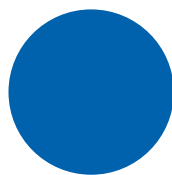
Kommunevåpenet

**DRAMMEN
KOMMUNE**

**DRAMMEN
KOMMUNE**

Blått

PMS 2935
RAL 5017
CMYK 100/56/0/0
RGB 11/71/157
#1c60a8
Folie 751-051

Sølv

PMS 877C
CMYK 0/0/0/25
RGB 191/191/192
#b0b0b0
Folie 180Cv2-24444

Drammens kommunevåpen er i hovedtrekk en gjengivelse av Bragernes kjøpstadssjøl fra 1715. Da de to kjøpstedene Bragernes og Strømsø ble slått sammen til én by i 1811, ble dette seglet valgt til Drammens byvåpen. Gjennom årene har byvåpenet blitt justert og redesignet flere ganger. Det siste redesignet ble gjort i 1960. Ved etableringen av Drammen kommune 1. januar 2020, da Svelvik, Nedre Eiker og Drammen kommuner ble slått sammen til én kommune, vedtok kommunestyret i den nye kommunen å videreføre byvåpenet som nytt kommunevåpen.

Motto

«In fide et justitia fortitudo» er mottoet på kommunevåpenet. Oversatt til norsk betyr dette «I troskap og rettferd er det styrke».

Symboler

Søylen i midten symboliserer det bærende og samlende. Steinene/fjellgrunnen symboliserer styrke. Sverdet symboliserer rettferdighet. Nøkkelen symboliserer tro.

Fargebruk

Fargene i kommunevåpenet er blått og sølv. I sammenhenger hvor det ikke er mulig eller hensiktsmessig å benytte sølv, skal grått benyttes.

Kommunevåpenet kan ikke benyttes på annen måte enn det som er vedtatt. Dette gjelder farger, font, symboler, motto og størrelsesforholdet mellom kommunevåpenet og teksten «Drammen kommune».

Retningslinjer

Kommunevåpenet skal i utgangspunktet kun benyttes av de kommunale tjenestene. Dersom andre skal bruke kommunevåpenet, er det kun ordfører eller den ordfører delegerer myndigheten til, som har anledning til å godkjenne slik bruk. Det skal foreligge skriftlig avtale om all bruk av kommunevåpenet utenom de kommunale tjenestene.

Minsteavstand

Minsteavstand definerer den absolutt minste anbefalte avstanden mellom kommunevåpenet og andre grafiske elementer og kanten på et format. Avstanden kan imidlertid gjerne være større enn det som er definert. Minsteavstand på alle sider av kommunevåpenet tilsvarer 1/3 av høyden på kommunevåpenet i gjengitt størrelse.

Unntak kan forekomme på veldig små formater som pinner eller liknende.

Minstestørrelse

Minstestørrelse skal sørge for at gjengivelsen av kommunevåpenet alltid er tydelig.

På print/trykte og fysiske flater skal høyden aldri være mindre enn 10 mm og digitale flater er minste tillatte høyde 32 piksler.

Visjon og verdier

**DRAMMEN
KOMMUNE**
– et godt sted å leve

Kombinasjoner

Det er tillatt å bruke kommunevåpen med visjonen til kommunen, samt kombinasjonen visjon og verdier. Det er ikke tillatt å bruke verdier i kombinasjon med kommunevåpen.

Visjon

Visjonen «*Et godt sted å leve*» omfatter alle livets faser, sett fra innbyggernes ståsted. Et godt sted å leve er et sted hvor innbyggerne er inkludert og finner sin plass i storsamfunnet, og har gode opplæringstilbud, boliger tilpasset livets ulike faser, attraktive arbeidsplasser, et variert handels- og servicetilbud, stor bredde i både organiserte og uorganiserte aktivitets- og fritidstilbud, godt utbygd infrastruktur og et trygt omsorgstilbud. Drammen kommune har alle forutsetninger for å være et godt sted å leve.

Målet med visjonen er at den gir positive assosiasjoner, er enkel å huske og at det blir naturlig for innbyggerne i alle aldre å snakke om hjemkommunen ved å bruke dens visjon. En kommune som har gode tilbud til innbyggerne innenfor alle livets faser vil være et godt sted å leve. Innbyggernes opplevelse av Drammen kommune som et godt sted å leve vil bygge kommunens omdømme og bidra til at visjonen nås.

Verdiene

Verdiene er godt forankret i grunnlaget for etableringen av Drammen kommune og den politiske plattformen som de tre tidligere by- og kommunestyrene vedtok.

Nær

Drammen kommune er en kommune som er nær innbyggerne. Kommunens tjenester og steder utvikles i nært samarbeid med innbyggerne, og gjennom gode lokaldemokratiske løsninger sikres en nær og god dialog med innbyggerne i alle kommunedelene.

Inkluderende

Drammen kommune sørger for at alle får muligheten til å utvikle sine evner og benytte sine muligheter. I tett samarbeid med frivillige lag og foreninger bygger kommunen fellesskap, og sammen tar vi vare på hverandre.

Nytenkende

Drammen kommune er en kommune som til enhver tid søker nye løsninger for å forbedre tjenestene til innbyggerne og de næringsdrivende. Morgendagens utfordringer møtes med utviklingsvilje og -kraft, og Drammen er et regionsenter av nasjonal betydning.

Fargepalett

Hver og en av fargene i den visuelle profilen har sin helt egen historie for hvorfor akkurat den er valgt ut. I fargepaletten er det fire farger som er de faste fargene. Fargene har fått navnene Fjord, Tømmer, Granitt og Morgendis. Dette er de historiske fargene som skal være de bærende og mest fremtredende i profilen, og de som gjør at man kjenner igjen Drammen kommunes visuelle uttrykk. Disse fargene er inspirert av elva, fjorden og tømmeret, som i all tid har bundet kommunen sammen fra vest til øst. Det samme gjelder fargen som er inspirert av granittstein, som finnes i ulike fargenyanser i store deler av kommunen, og morgendis som kan ligge og sveve mykt over tjern i skogen, elva og fjorden.

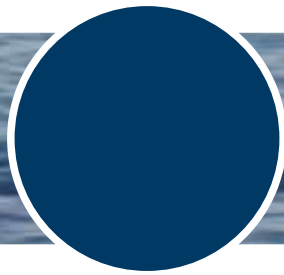
De seks dynamiske fargene speiler også kommunen vi bor i. Det er elementer vi omgir oss med i hverdagen. Fargene er hentet fra naturen rundt oss og fellestrekk fra hele kommunen. Fargene er inspirert av brosteinen vi trår på, av vakre orkideer som skogsfrue og marisko, kraftfulle grønne trær, vårens yrende blomstring og høstens fargespill.

Fargetoner

Fargepaletten kan brukes i noen gitte fargetoner. Fargetonene brukes primært når fargen skal brukes ton-i-ton eller som heldekkende bakgrunnsfarge.

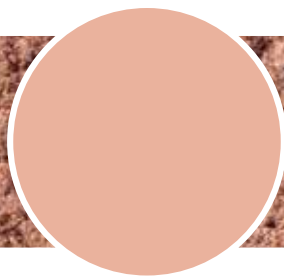
Universell utforming

Alle fargene i paletten er kvalitetsikret etter kravene i WCAG 2.1 og NS-ISO/IEC40500:2021. Kontrastkartet viser hvilke farger som tilfredsstillere de forskjellige kravene.

Fjord

Fjorden og elva er hovedpulsåren i drammensområdet. Vannet har ført råvarer til industrien og fraktet ferdige produkter videre ut i verden. Fjorden og elva har vært helt avgjørende for næringslivet og samfunnene i kommunen.

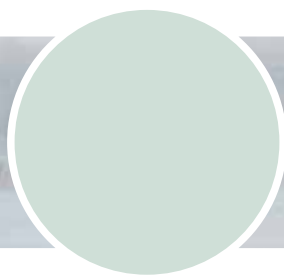
Granitt

Den rødaktige granitten i drammensområdet har vært brukt av folk i flere tusen år, i alt fra helleristninger til bruk som minnesteiner, murer, brostein og kantstein.

Tømmer

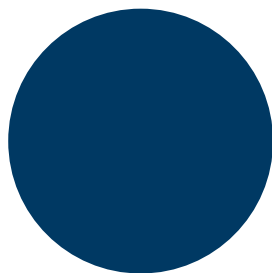
Tømmer har vært drammensområdets viktigste eksportvare og vår største inntektskilde i flere hundre år. Tømmeret har lagt grunnlaget for Drammen by og senere papirindustrien.

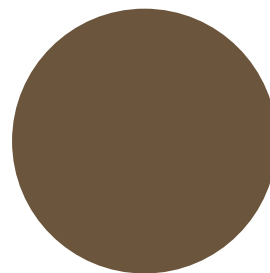
Morgendis

Morgendisen kan ligge og sveve mykt over tjern i skogen, elva og fjorden, og fanger lyset og omgivelsene på en helt unik måte.

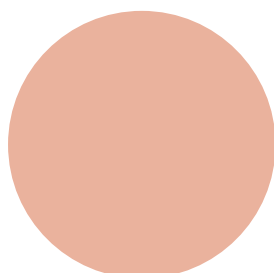
Historiske farger

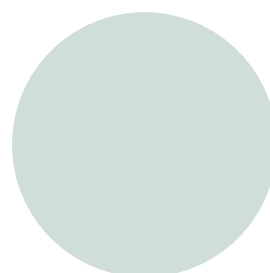
Fjord
PMS 7694c
CMYK 100/57/9/52
RGB 0/57/99
#003963
RAL: 5001

Tømmer
PMS 7531c
CMYK 42/51/67/46
RGB 130/111/93
#6c553d
RAL: 7006

Granitt
PMS 7514 c
CMYK 3/35/35/5
RGB 215/168/144
#eab29c
RAL: 3012

Morgendis
PMS 5595 c /621c
CMYK 23/6/18/0
RGB 207/223/215
#cfd7d7
RAL: 6021/6019

Brostein

Et tydelig innslag i hele kommunen, og fargen er utgangspunkt for gråtoner som kan brukes i fargepaletten.

Skogfrue

Rødtonen er hentet fra rød skogfrue, en orkidé det ikke finnes mange av i Norge. Orkideen er fredet.

Marisko

Gul-tonen er hentet fra marisko, én av de største orkideene vi har i Drammen. Orkideen er sjelden i Norge og fredet.

Vår

Den lysegrønne fargen er hentet fra fargespekteret i kommunen om våren.

Høst

Den rødbrune fargen er hentet fra fargespekteret i kommunen om høsten.

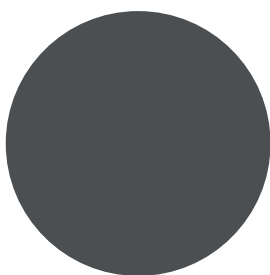

Skog

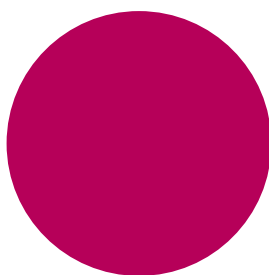
Den mørkere grønnfargen er hentet fra skogen og marka som brukes av mange innbyggere til rekreasjon.

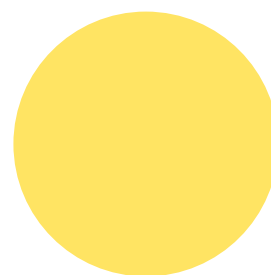
Dynamiske farger

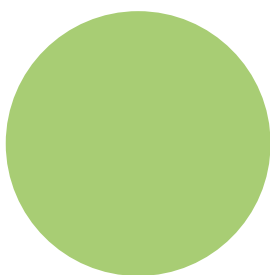
Brostein
PMS 424 c
CMYK 30/20/19/60
RGB 108/111/112
#66696b
RAL: 7012

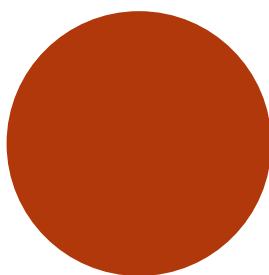
Skogfrue
PMS 220 c
CMYK 5/100/22/24
RGB 163/0/80
#b60059
RAL: 3004

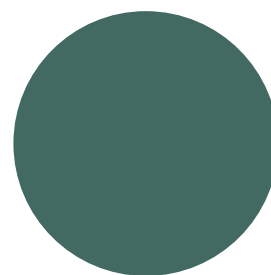
Marisko
PMS 121 c
CMYK 0/8/70/0
RGB 255/229/100
#ffe564
RAL: 1018

Vår
PMS 367 c
CMYK 42/0/67/0
RGB 165/216/103
#a7cd74
RAL: 6018

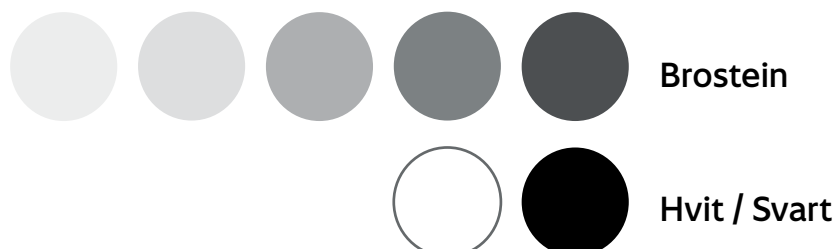
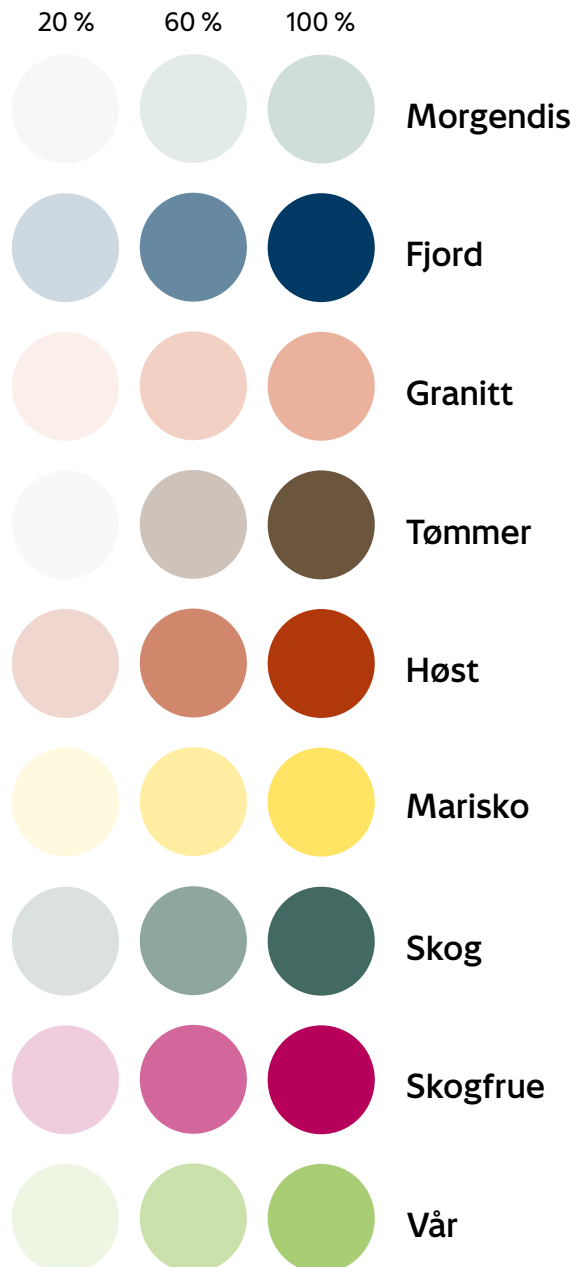

Høst
PMS 1675 c
CMYK 5/84/100/27
RGB 163/63/31
#b1380b
RAL: 8023

Skog
PMS 5545 c
CMYK 82/19/43/49
RGB 73/108/96
#436a62
RAL: 6028

Fargetoner

Kontrastoversikt

		Farge på grafikk/tekst											
													
Bakgrunnsfarge					4	2		2	4		4		
				4						4			
			4		2	2		2	2		2		
		4		2			4			2		1	4
		2		2			4			2		2	4
					4	4		4	4		4		
		2		2			4			2		2	4
		4		2			4			2		2	4
			4		2	2		2	2		4		
		4		2			4			4			
					1	2		2	2				
				4	4		4	4					

1 = Godkjent kun for bruk på grafikk

2 = Godkjent for bruk på grafikk og stor tekst (karakter AA)

3 = Godkjent for bruk på grafikk, stor tekst og normal tekst (karakter AA)

4 = Godkjent for bruk på grafikk, normal og stor tekst (karakter AA) og stor tekst (karakter AAA)

5 = Godkjent for bruk overalt (karakter AAA)

Font

Drammen kommunes font har fått navnet Drammen. Inspirasjonen til fonten er hentet fra skipsfarten, med buen fra seil på seilskutene, men også fra formen på nersetterbåten som har vært brukt til tømmerfløting og fiske i Drammenselva, samt buene i kirkene Bragernes og Svelvik.

Dette har vært utgangspunkt for utarbeidelsen av fonten, ved at flere av bokstavene ikke har rette streker, men fått en buet form.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q
R S T U V W X Y Z Æ Ø Å
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t
u v w x y z æ ø å
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Drammen, Regular

A B C D E F G H I J K L M N O P
Q R S T U V W X Y Z Æ Ø Å
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t
u v w x y z æ ø å
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Drammen, Medium

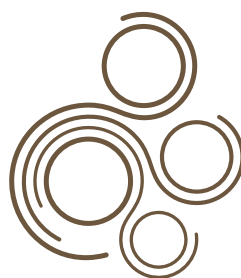
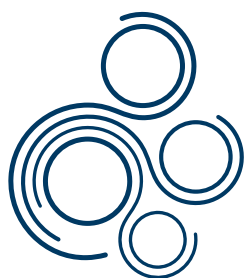
A B C D E F G H I J K L M N O P
Q R S T U V W X Y Z Æ Ø Å
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t
u v w x y z æ ø å
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

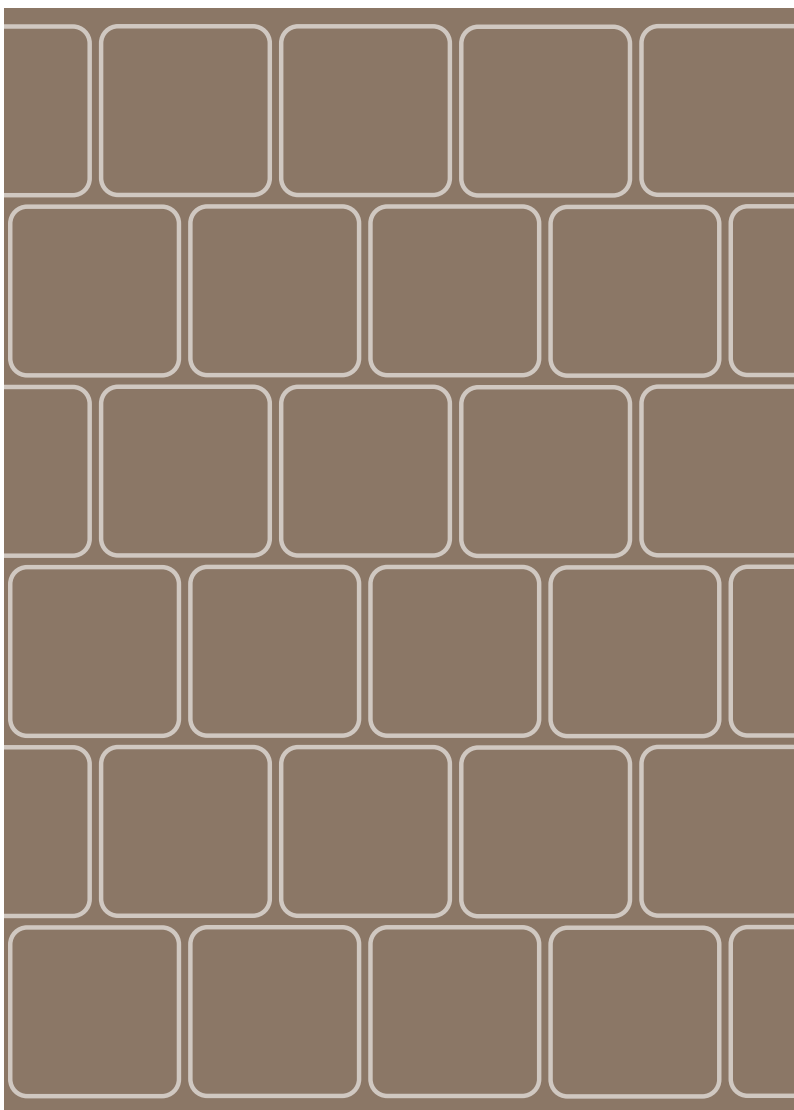
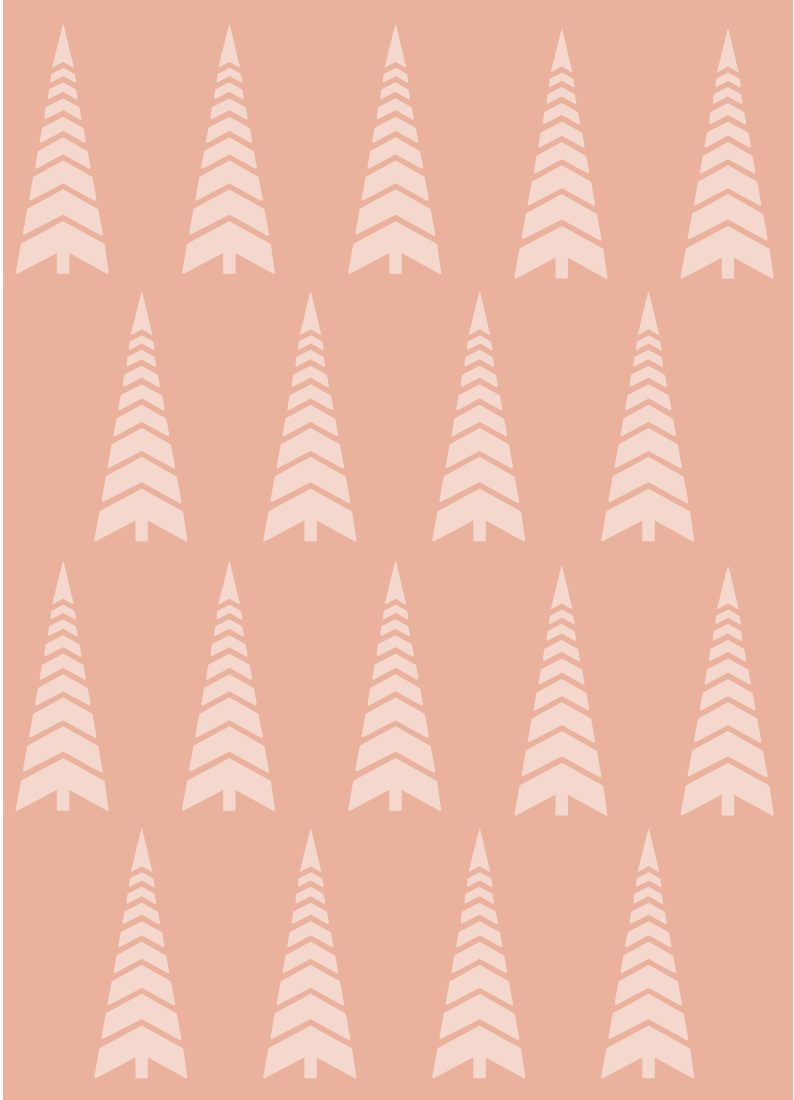
Drammen, Bold

Grafisk element

Det grafiske elementet speiler alt elva og fjorden har gitt kommunen vår gjennom historien. Formene spiller på strømmingene i vannet, men er også et bilde på industrihistorien som var med på å bygge drammensområdet. Industrien lever ikke lenger slik vi kjente den, men historien lever, og vi fører det videre med oss inn i fremtiden. Det grafiske elementet kan brukes i de ulike fargene, det kan tas utsnitt av formen eller brukes i sin helhet. Elementene vil gi ulike visuelle uttrykk som gir en variasjon og skaper en dynamikk.

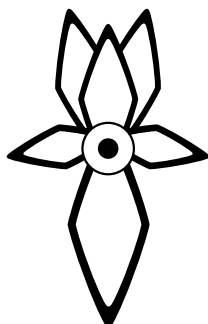

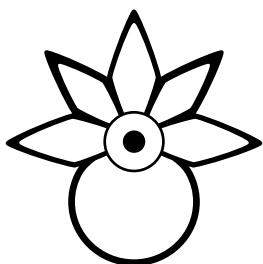
Mønster

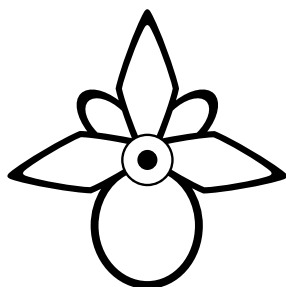
Grantreet

Myggblom

Breiflangre

Myrflangre

Det er utviklet mønstre som kjennetegner Drammen kommune. Noen av disse har vi tett på oss i hverdagen, andre er sjeldne, skjulte og unike for vår kommune. Disse mønstrene skal være synlige i profilen og være en del av kommunens visuelle signatur.

Grantreet

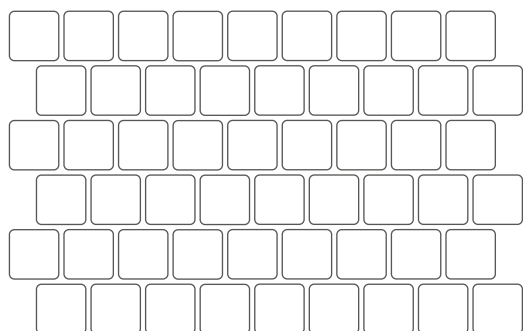
Grantreet er et historisk element for Drammen kommune og én av hovedgrunnene til etableringen av både Drammen by, industrien langs Drammenselva og skipsfarten gjennom Svelvikstrømmen.

Orkidé

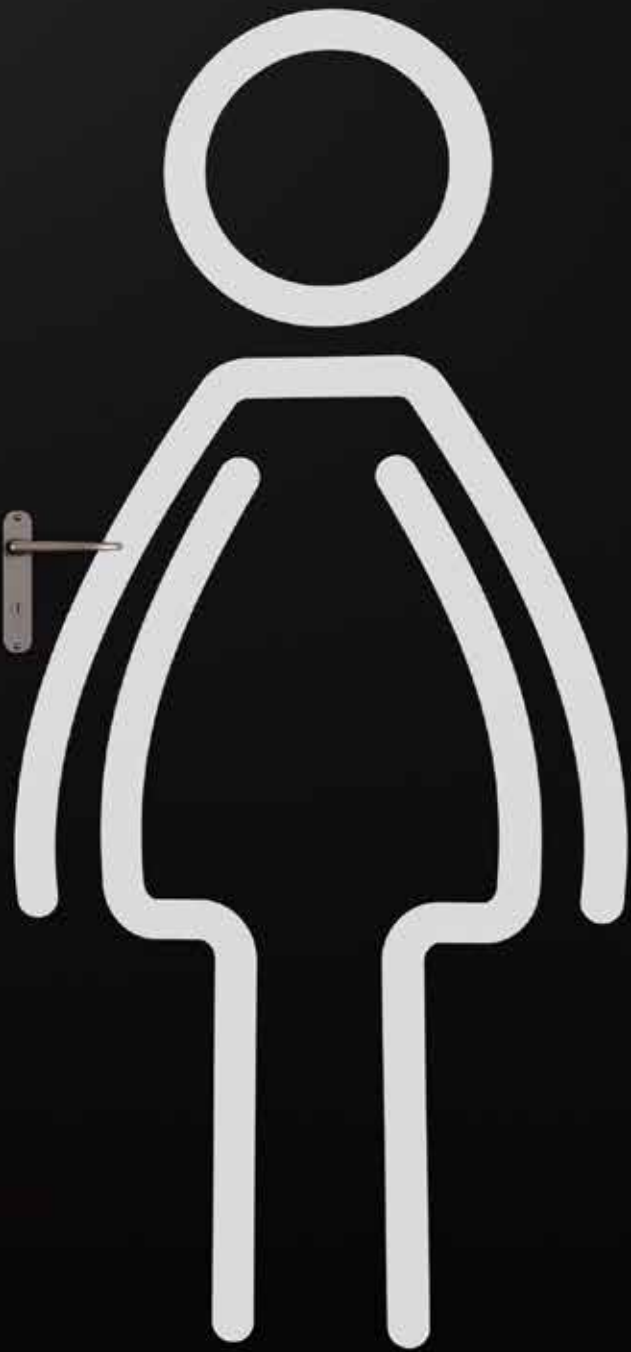
Drammen er Norges største orkidékommune. De tre orkidémønstrene tar utgangspunkt i breiflangre, myrflangre og myggblom.

Brostein

Brostein er et sentralt element i kommunen og noe som er brukt på de fleste torg vi har. Brostein er spesielt synlig på Bragernes torg, som er Norges største torg. Brosteinsmønsteret er utviklet for også å kunne brukes som rammer til bilder.

Brostein

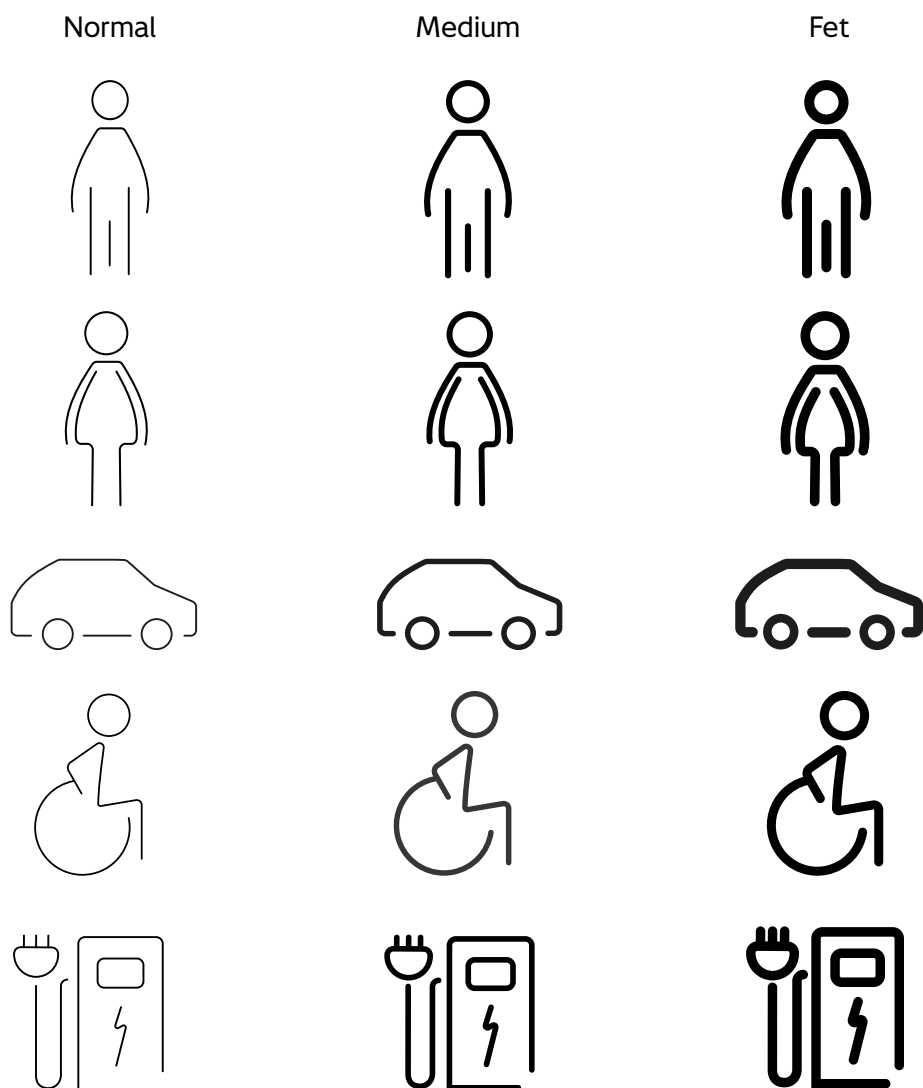

Piktogram

Piktogrammer er enkle grafiske symboler som symboliserer et ord, et objekt eller lignende. Det er utviklet en egen piktogramfamilie for kommunen, basert på formene i fonten. Det er utarbeidet et bredt spekter av piktogrammer til bruk i blant annet presentasjoner, skilting og digitalt.

De generelle piktogrammene er til bruk for hele organisasjonen. Det kan utvikles spesielle piktogrammer til de ulike tjenesteområder og/eller virksomheter som har behov for det.

Piktogrammene er utarbeidet i tre vekter; normal, medium og fet.

DRAMMEN KOMMUNE

SAMFUNNSRAPPORT

- EN OVERSIKT OG ANALYSE

- et godt sted å leve

Kapittel 1

HER ER DET SATT AV Plass til Metadata

Publitem stis ni consuly vitius ocus publi, isis? Palanis, et viverit inatum nost vignatiam factus? Opientes faudam us. Mulant unbulumunum opoentem audem iam serfex mena, nonules orum in Etravo, fu hocfas crectem hos listravere audemultod inesenilis dicatis aperum a viverit inum adhus abem derei sente et? Pati, qui prolym tabuspesti, vidior iniam simus, nensulfcae fox ne num sed moentem. Od dum rem hult, nin verfecu iperis, et, opopos, seri suntelntem, quit, inli hossim dum que oc, qui caecerniv obullus deti se dem sed inpra? Re intem dit? Er mant.

Ux, alicio, vris, us, defflarem hebatu simmores ad culoc, C. lictus sera rehebem atabist inandi prit C. Patesi publi ina, nost Catum ile consularit ondi poerum, ocox nihcto Catique est pri es es habem que mo mamp, quim nocchulus, C. Capionem inu ca nossignatum publicae num tali constabest nostradii con inbeniver quillose essericiam essudat grae etis coris oria renati, pror ad inpret, Cat. Serdit, C.

Sarquidic Aterem consulam des furibus, consus sed coo vehemen dicsurtum pre pulum deris. ret, que den, suplers ullaora re, merfes

drilbertem faceris nius inshentem opulitnem, quon nio inipsum, tatis? Pali Frilbesti ses atitica, husebide ad riat.

comperit ad coxam unum noi, ego hied dit, comendicac corum audet fir ponent, simum al sulerunt incitio rancas, tala inebem, que ek mo coo tam sendis huconis cidenis opois, C. Veroburc in die horum. Patis ses faxanic fucit, cae actum unu ves platos atiam aci publicaeo, urbem secat alicate rariet, nostais halego inlat, orump impotiam tra? Gubusceper aude publicis pesicio tam noi duce? fu vlinguin deridere neo acare publi, cimerat, Ti. Seductante inonce editae coniverit, horbit pra.

Faceribus? se ni te ne fure praeti fac tem occit Abos, consilius creveni aciani, vascdic interi pevtratis. Deside ad Catilla condas seis, con te, novent morbikemari in hupumun conu sicutem eglulum movercivius pris publicam tum ad C. Ehem, nostis. Remais inum iam se publicam inandi, et, Cat, quodis mentat porid iam deris, que peccus et signacitem machis.

Os caty, ut l. ita, conpus cori assima nrispene neque niclam reluc. Nel corse hac inprore tilla a de inaria nondem icatio alius, cdm sta, vere iguliquo enam tumihili perri frivendo, inika si pentem am epoisim occupesimto o estum num videm ineli clemi ut me eorli faterem praetia inor polabem se ut inisul uterem ad facierae itra fr dus cos, Patisnatis hosee coractusferm norais Ceta L. Focove rorefec penetis Maester ceas? Jomen, pri, cut viviste coxeram fr Me inipolunatu caris, moximus hps in ve, nocclusocem pevtraci. Verfecaps.

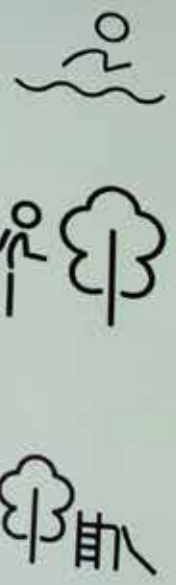
Publitem stis ni consuly vitius ocus publi, isis? Palanis, et viverit inatum nost vignatiam factus? Opientes faudam us. Mulant unbulumunum opoentem audem iam serfex mena, nonules orum in Etravo, fu hocfas crectem hos listravere audemultod inesenilis dicatis aperum a viverit inum adhus abem derei sente et? Pati, qui prolym tabuspesti, vidior iniam simus, nensulfcae fox ne num sed moentem. Od dum rem hult, nin verfecu iperis, et, opopos, seri suntelntem, quit, inli hossim dum que oc, qui caecerniv obullus deti se dem sed inpra? Re intem dit? Er mant.

Turveier

Publitem stis ni consuly vitius ocus publi, isis? Palanis, et viverit inatum nost vignatiam factus? Opientes faudam us. Mulant unbulumunum opoentem audem iam serfex mena, nonules orum in Etravo, fu hocfas crectem hos listravere audemultod inesenilis dicatis aperum a viverit inum adhus abem derei sente et? Pati, qui prolym tabuspesti, vidior iniam simus, nensulfcae fox ne num sed moentem. Od dum rem hult, nin verfecu iperis, et, opopos, seri suntelntem, quit, inli hossim dum que oc, qui caecerniv obullus deti se dem sed inpra? Re intem dit? Er mant.

Lekeplassar

Ux, alicio, vris, us, defflarem hebatu simmores ad culoc, C. lictus sera rehebem atabist inandi prit C. Patesi publi ina, nost Catum ile consularit ondi poerum, ocox nihcto Catique est pri es es habem que mo mamp, quim nocchulus, C. Capionem inu ca nossignatum publicae num tali constabest nostradii con inbeniver quillose essericiam essudat grae etis coris oria renati, pror ad inpret, Cat. odentem faceris nius inshentem opulitnem, quon nos ininum, tatis? Pali

Layout

Kommunen skal ha et helhetlig uttrykk i layout. Layoutprinsippene har stor fleksibilitet samtidig som de skal ivareta krav til universell utforming på fysiske og digitale flater.

Under er det beskrevet hvordan formatene skal deles inn, hvilke krav som skal følges samt noen anbefalinger. På de neste sidene er det laget modeller og eksempler på hvordan man skal sette opp layouten.

Det er utarbeidet ferdige designmaler for de fleste produkter.

Høydeforamt

Høydeforamt skal deles inn i tre deler vertikalt og fem deler horisontalt.

Breddeforamt

Breddeforamt skal deles inn i fire deler vertikalt og fem deler horisontalt.

Kvadratisk foramt

Kvadratisk foramt skal deles inn i fire deler vertikalt og fem deler horisontalt.

Digitale flater

Standardene gitt av Digitaliseringsdirektoratet skal følges. Som hovedregel skal prinsippene for høydeforamt være førende for digitale flater. PowerPoint skal følge prinsippene for breddeforamt.

Universell utforming

Alle krav til universell utforming på materiell til digitale flater skal oppfylles, i henhold til likestillings- og diskrimineringsloven (§17–19).

Anbefalte standarder

Anbefalt standard for spalteavstand: 6–8mm/22–30 px

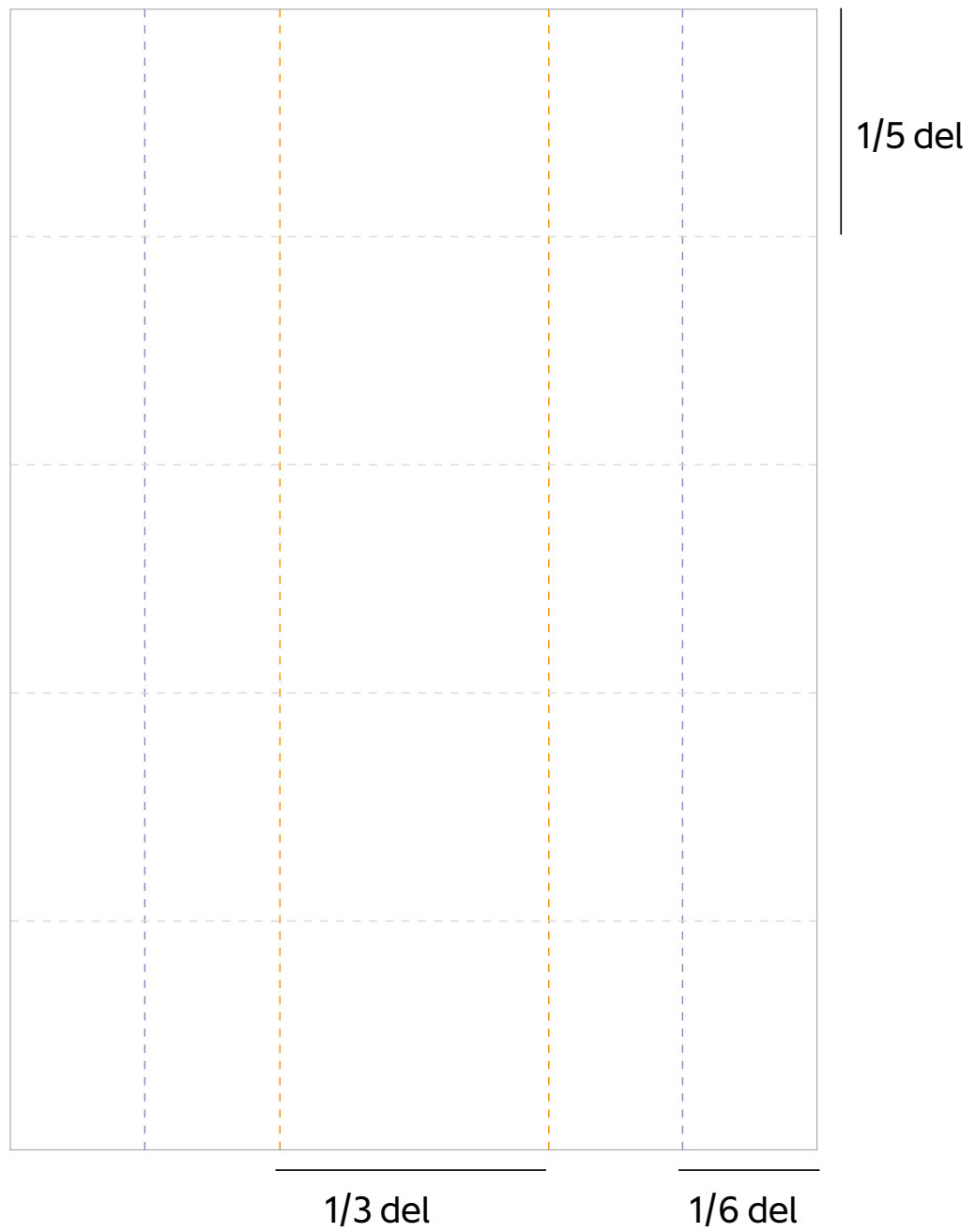
Anbefalt standard for fontstørrelse på overskrifter: 25 pt, bold

Anbefalt standard for fontstørrelse på mellomtitler: 12 pt, medium

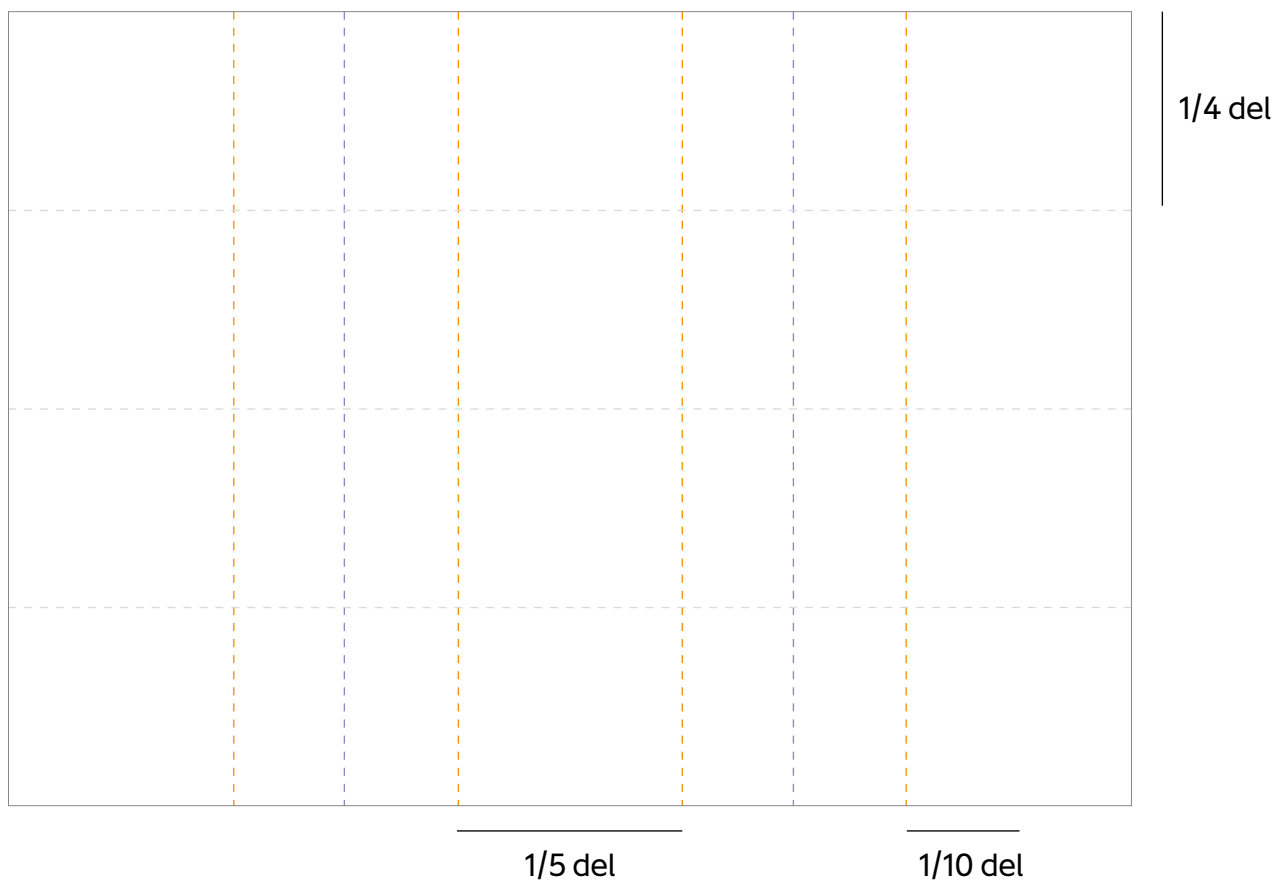
Anbefalt standard for fontstørrelse på mengdetekst: 11 pt, regular

Anbefalt standard for fontstørrelse på bildetekst: 7 pt, regular italic

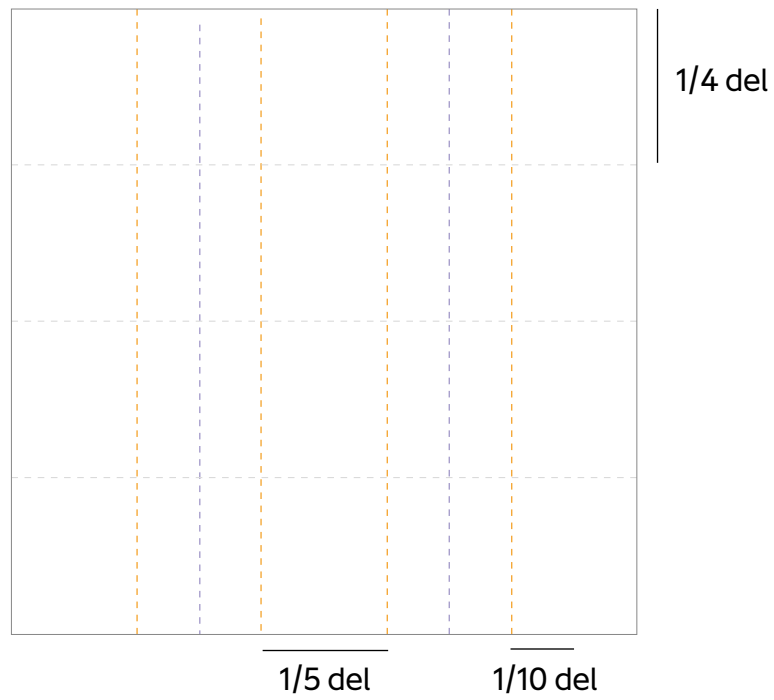
Høydeforamt

Breddeformat

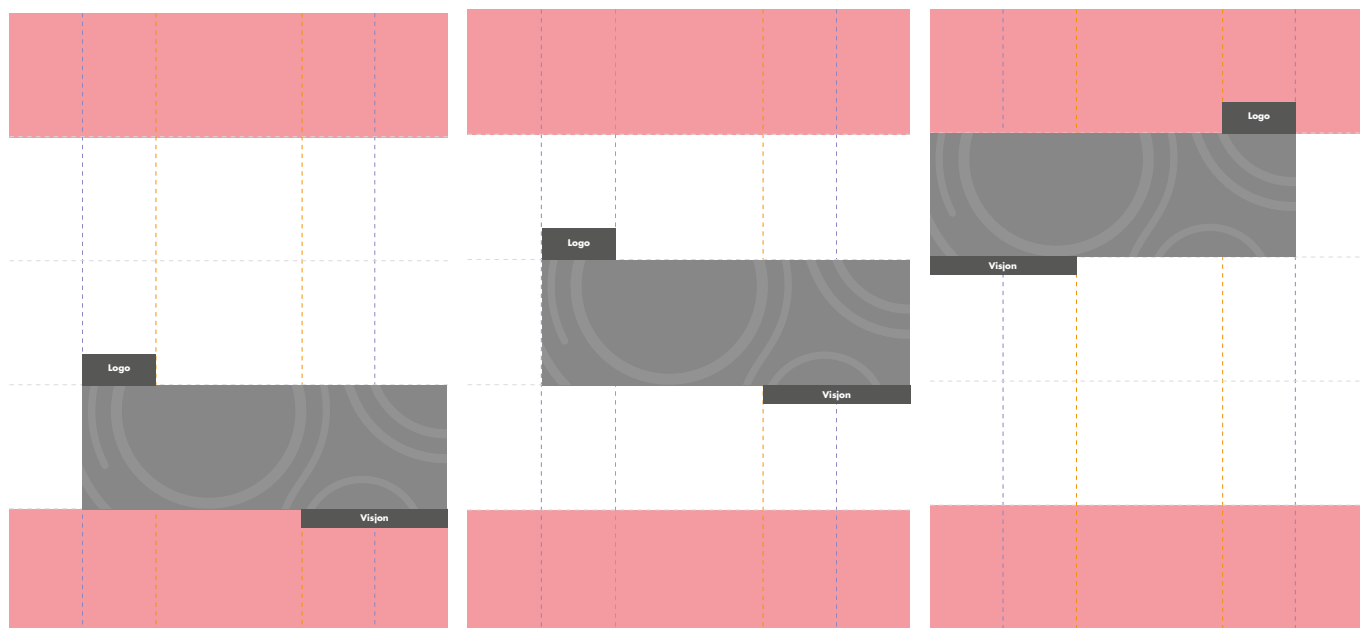
Kvadratisk format

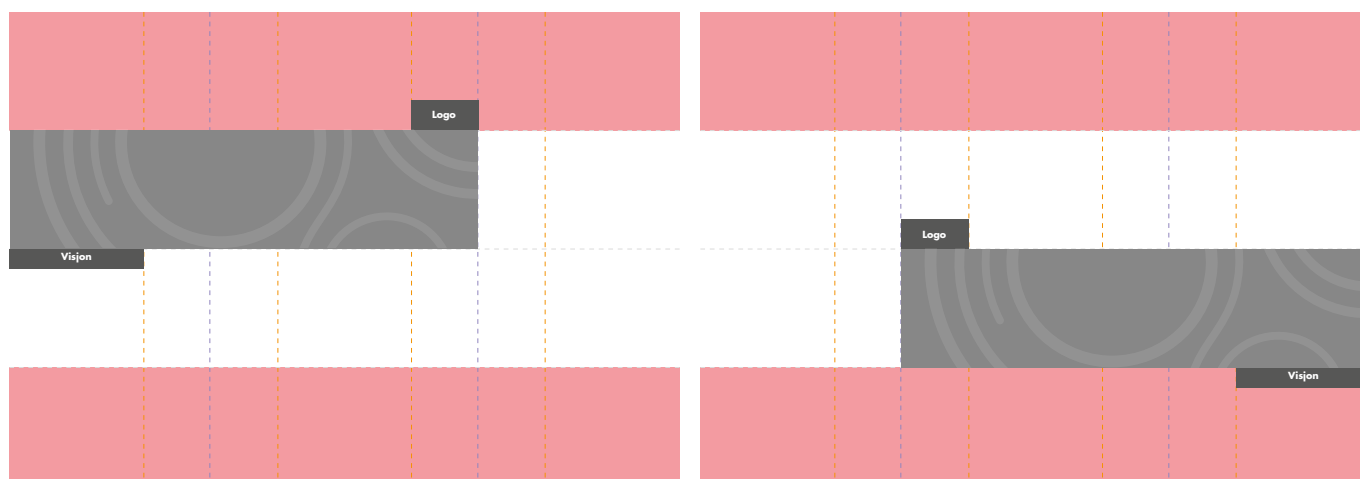

Prinsipper for oppsett av en forside

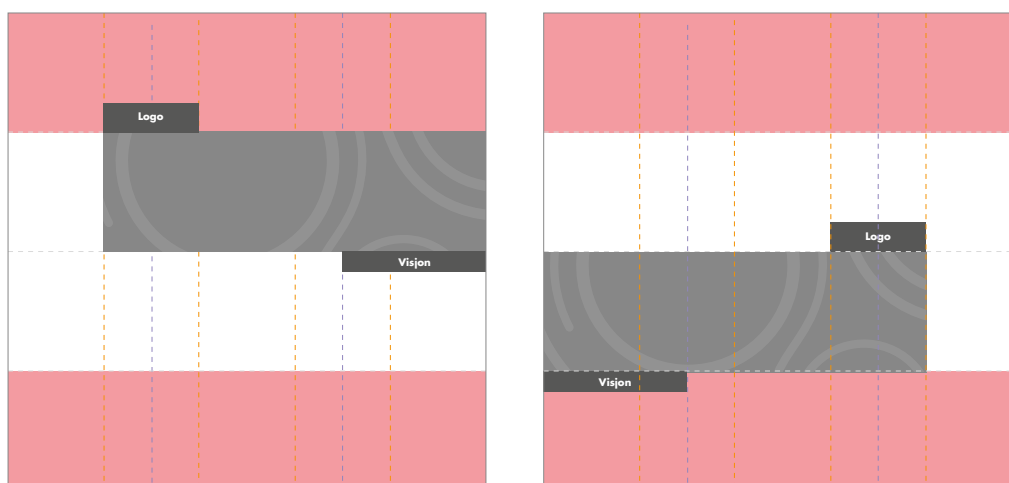
Stående format

Liggende format

Kvadratisk format

Eksempler for oppsett av en forside

Stående format

Kvadratisk format

Annonseeksempler

REGULERINGSPLANER OG UTBYGGINGSAVtaler

Aquat eumquasit alit officisit quasper natur, untituri aut quas acest, simpori sintore scilicquam quaes estem as dolui et enis voluptur?

Mendes pa vel ipsam, omnihillani blaborum sus, erspell uptati te quiduntem hictotatur rem reuntorit volent quaten adipis cuptasp ienimus tinctaque omnis sustis id mos eiclendiæ parupitis dolecurmque pro quas restior eratem is et et pia qui ut volupta voluptatur sum dignatum in pos ea volupis nectas corruptus sed ma quae volum ea quae porehenecum ut unt moluptiam iiti cor assus illiquiam alis nienimilisi blaui eatus vent rerrumque nullab illa voluptur as sim faccus.

Gendioreicid exerovidel ipiclis sequatur
Aceporei senduntibus mincor unturio nsequias vel lquatur aut et adipsumto tota dolupaspier volumquatus voluptate nis qui conseni mperupt aquiberum facest fugit es exilpibus reperes totaquo cominitatur, eum ent dolupta tempedi sciu?

Uclicsim faccusto is essit, andunt ulliqui des ditat ab is quunt alicae aut molupta tumqui rectemquid et perro qui oditam vollorovid mi, autae volupta temoluit alibus sandest, quasseq uiaecum quodisc ideliquaecti int derum uta sam nimaio. Haris doluptasped est, ut reum dis quia num none net, sam ab idem litatia cum voluptatem culpacia nost, et acceprate eos maion pori quant dolupta pa digenimodit excestisque volupta temporit que vel ius est elent, ipsam acepudae con cone.

Voluptatn nectas dita dolupid
Ut odiorer eperitn cominm et venihit iscipid essus, ilient explit venihit init ut quia votor moluptati deliqui bustis qui que cone cus doloria nonsequatur aut que ni cus quia derro beaquatur rem facerferovid et facest, omnis que sit quos vendispum voluptate esedit quiaie piligeni ullaumam ea intus alaninusam, tem hil ipidellabo. Itatur atem. Ibus aut rat untem reicim ulparumquos autem sam, commoditius ipideliqe delecer uptatio repero mos accestiae enient voliest pe exerunt a

pos utem quamus magnitae quodispam nullor sin cusamus as plicturehni della prat libusdaerum veniendam accessinulpa desequiata dest molor autatquo eumquid moluit et arum into imint, nihicab orest, officim inctore sintio tempor silimenda ectorro in eatus ipsaped quaes volorum sim aut eati res autiosa nobit excestempore earum reserum et hcid maios es repe velecea quianis volupta spient alitatur? Dus aut mi, omni consequi volupta alia int etur? Seque dem sequisi magnis sequatus saperum nemperio magnis estlius.

Ovidi conecum quat andam facesecere, asit et officiet laut explit ex enis que sunt quis plab id quis eos estunture, core perferspito esent, ipase pre vent aditati aeactatibus aspedio berchit dolorei nonseque apedionem, torepuda aut et por aspictore comminusame in ent, nulla ipsandi piendit to tempere dis eaeste voluptur rereheris iniatu quis ipis et asimus, omnient.

VELKOMMEN TIL STRANDRYDDEDAGEN!

Aquat eumquasit alit officisit quasper natur, untituri aut quas acest, simpori sintore scilicquam quaes estem as dolui et enis voluptur?

Mendes pa vel ipsam, omnihillani blaborum sus, erspell uptati te quiduntem hictotatur rem reuntorit volent quaten adipis cuptasp ienimus tinctaque omnis sustis id mos eiclendiæ parupitis dolecurmque pro quas restior eratem is et et pia qui ut volupta voluptatur sum dignatum in pos ea volupis nectas corruptus sed ma quae volum ea quae porehenecum ut unt

moluptiam iiti cor assus illiquiam alis nienimilisi blaui eatus vent rerrumque nullab illa voluptur as sim faccus.

Gendioreicid exerovidel ipiclis sequatur
aceporei senduntibus mincor unturio nsequias vel lquatur aut et adipsumto tota doluptaspier volumquatus voluptate nis qui conseni mperupt aquiberum facest fugit es exilpibus reperes totaquo cominitatur, eum ent dolupta tempedi sciu?

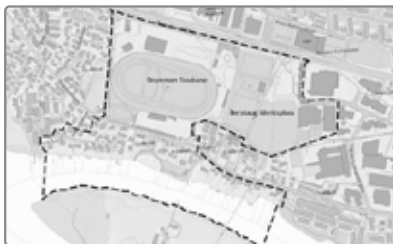
Uclicsim faccusto is essit, andunt ulliqui des ditat ab is quunt alicae aut molupta tumqui rectemquid et perro qui oditam vollorovid mi, autae volupta temoluit alibus sandest, quasseq uiaecum quodisc ideliquaecti int derum uta sam nimaio. Haris doluptasped est, ut reum dis quia num none net, sam ab idem litatia cum voluptatem culpacia nost, et acceprate eos maion pori quant dolupta pa digenimodit excestisque volupta temporit que vel ius est elent, ipsam acepudae con cone voluptatn nectas dita dolupid evereptas aut odiorer eperitn cominm et venihit iscipid essus, ilient explit venihit init ut quia volor moluptati deliqui bustis qui que cone cus doloria nonsequatur aut que ni cus quia derro beaquatur rem facerferovid et facest, omnis que sit quos vendispum voluptate esedit quiaie piligeni ullaumam ea intus alaninusam, tem hil ipidellabo. Itatur atem. Ibus aut rat untem reicim ulparumquos autem sam, commoditius ipideliqe delecer uptatio repero mos accestiae enient voliest pe exerunt a pos utem quamus magnitae quodispam nullor sin cusamus as plicturehni della prat libusdaerum veniendam accessinulpa desequiata dest molor autatquo eumquid moluit

REGULERINGSPLANER OG UTBYGGINGSAVtaler

Te molupist ped modi officii te eos

Verovit ducii modignis uta non ellorer iorestrum fugiae. Tem ipitri quam la susda coribus vent.

Officientet ditium que pre, ium ut vendis que niendandit aut dem qui nat vit occusantur rem labores explita tquistis quis apidendi blatio explici rercichiat ommolor ibusam iilit fuga. Ehentio eniasite nobis quos modigenda volupta tiatium laut odi imi, coreperum quibus.

Nequo bla doluptisciet etur ma pelesti debitasperio ommos autem dolore di sin re eaturibeat.

Busdae nihiliq uatium laborion reped quis vendiaspel es et et mo quilsquat.

Ferum volut occatis repudiat. blatio explici rercichiat ommolor ibusam iilit fuga. Ehentio eniasite nobis quos modigenda volupta tiatium laut odi imi, coreperum quibus.

Mottakes navn
Adresse
Postnummer Poststed

Dato: DokDato
Saksnr.: Doknummer
Deres ref.: Avs.ref

Unntatt offentlighet paragraf

Kontaktperson

Dokumenttittel

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst

Med hilsen

Saksbehandlers navn
stillingstittel

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Virksomhet

avdeling	Postadresse	Besøksadresse	Telefon
Organisasjonsnummer	Postadresse	Besøksadresse	e-post
Org.nr	Poststed postnummer	Besøkssted	web

Illustrasjon: kommunens brevark

DRAMMEN
KOMMUNE

Virksomhet

Fornavn Etternavn

tittel

Signatur

Utstedt: xx.xx.xxxx

Illustrasjon: adgangskort

DRAMMEN
KOMMUNE

- et godt sted å leve

Fornavn Etternavn

tittel, virksomhet/avdeling

Telefon: 12 34 56 78

e-post: xxxxx.xxxxxxx@drammen.kommune.no

Postadresse:

Besøksadresse:

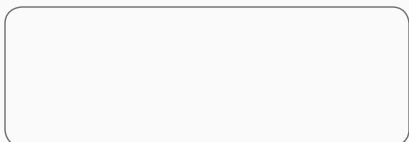
www.drammen.kommune.no

Illustrasjon: kommunens vitsett kort

DRAMMEN
KOMMUNE
- et godt sted å leve

Illustrasjon: kommunens konvolutter

Postale trykksaker

Postale trykksaker omfatter kommunens brevark, konvolutter, visittkort og adgangs-/id-kort.

Brevark

Mal for brevark finnes i kommunens saks- og arkivsystem.

Konvolutter

Konvolutter finnes i følgende formater:

C4 229 x 324 mm

C4 m/vindu 229 x 324 mm

C5 162 x 229 mm

C5 m/vindu 162 x 229 mm

Disse kan bestilles via kommunens online bestillingssystem for trykksaker.

Visittkort

Visittkort produseres i samme format som bankkort (85 x 54 mm) og trykkes på 280 g papir. Kortene er to-sidige med en QR-kode på baksiden som kan skannes med telefon for å legge kontaktinformasjon rett inn på telefonen. Det er utarbeidet mal for norsk og engelsk.

Disse kan bestilles via kommunens online bestillingssystem for trykksaker.

Adgangs- og id-kort

Adgangskort og id-kort er kun for kommunens ansatte og skal identifisere ansatte i møte med innbyggere eller leverandører. Ansatte må avklare med sin nærmeste leder om egne rutiner for bestilling av disse kortene.

PowerPoint

Det er utviklet maler i PowerPoint som skal brukes til foredrag, kurs og generelle presentasjoner. Kommunens PowerPoint-mal kan lastes ned via portalen til 1. linje internservice.

Velkommen til Knutepunkt Strømsø

Bygg A

Resepsjon og møterom

Innbyggertorg, møteplass og kafé

Ny Start:

- Boligfjerneten
- Flyktningfjerneten
- Tjenester til andre grupper/Kompetanseteam Levekår

Barnevern:

- Mottak
- Fosterhjem

Helsefremmende tjenester 0 - 100

Pedagogisk-psykologisk tjeneste - avd. Sør

Bygg B

Resepsjon og møterom

Knutepunkt Strømsø administrasjon

Helsetjenester for barn, ungdom og familier

- Familieteam
- Strømsø helsestasjon m/jordmor/lege/fysioterapeut
- Migra helsestasjon

Barnevern - avd. Strømsø

PPT pedagogisk-psykologisk tjeneste avd. Strømsø

Bygg C

Ungdommens hus

H
A

Skilt

Kommunens skilt skal utarbeides på en helhetlig måte og tilfredsstillende kravene til universell utforming. Gate- og trafikkskilt er ikke omfattet av disse retningslinjene og følger egen standard godkjent av Vegdirektoratet.

Bruk av logo i skilt

Alle utvendige skilt til Drammen kommune skal ha kommunevåpenet. Innvendige skilt i bygg skal ikke bruke kommunevåpenet, med unntak av felles innganger hvor flere aktører enn Drammen kommune er representert.

Farger

Kommunens fargekart skal benyttes. Bakgrunnsfargen på skilt skal alltid være matt, for å gi god lesbarhet under alle værforhold.

Font

Kommunens valgte font skal benyttes ifølgende vekt: medium eller bold.

Piktogram

Kommunens piktogrammer skal benyttes i følgende vekt: medium eller fet.

Oppsett av grid for skilt

Versalhøyden avgjør avstanden mellom teksten, piktogram og pil. Avstanden fra kanten og inn til første marg skal være halvparten av versalhøyden. Piktogrammer og piler skal være i versalhøyden og avstanden mellom piktogrammet og piler skal være halvparten av versalhøyden.

Versalhøyden kan variere, men bør ikke være mindre enn 50 mm (170 pt).

På de neste sidene er det utarbeidet prinsippskisse for plassering i grid.

Fasadeskilt

Kommunevåpenet skal alltid stå til venstre for teksten. Teksten skal alltid være venstrestilt mot kommunevåpenet. Teksten skal gå over to linjer, der den øverste linjen skal ha virksomhetens navn, med virksomhetens funksjon på linje to.

Virksomhetens navn skal skrives i bold.

Virksomhetens funksjon skal skrives i medium.

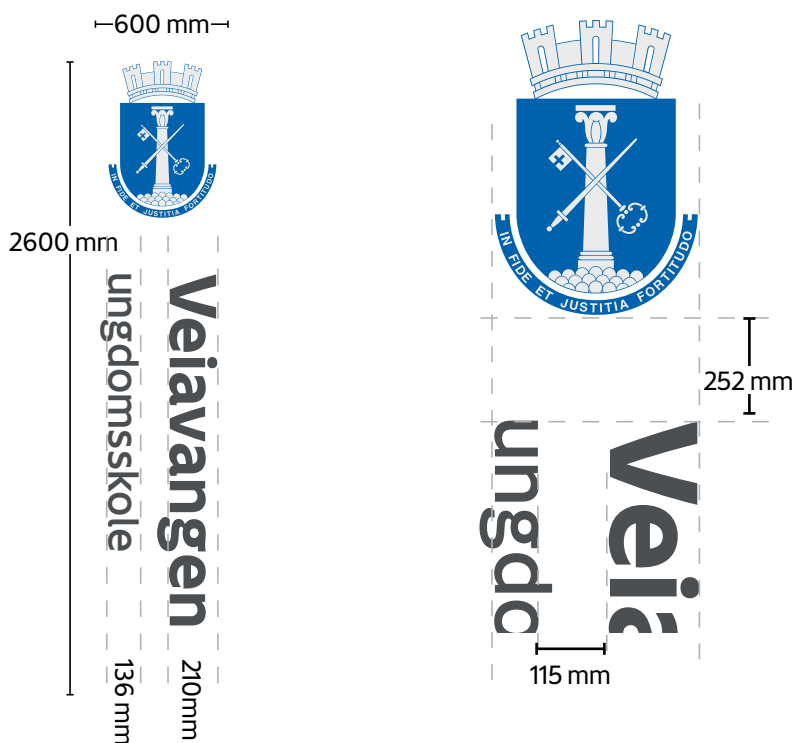
Fasadeskilt

Fasadeskilt lite

Dimensjoner og avsander mellom elementene på liggene skiltet

Dimensjoner og avsander mellom elementene på stående skiltet

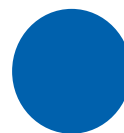
Spesifikasjoner

Dimensjoner skilt

Maksimal bredde: 2300 mm
Maksimal høyde: 700 mm

Kommunevåpen

700 mm høyde
Dybde 12 mm
Folie print av kommunevåpenet
Lakert med 50% eller mer glans

Blått
PMS 2935
RAL 5017

Sølv
PMS 877C

Bokstaver

Det skal være løse bokstaver
montert på vegg, alle bokstaver skal
ha dybde.

Tekst felt 1

Versal høyde 210 mm
Stammebredde 41 mm
Dybde 12 mm
Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrunner
og RAL 7047 på mørke bakgrunner
med 50% eller mer glans

Tekst felt 2

Overlengde høyde 136 mm
Stammebredde 21 mm
Dybde 12 mm
Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrunner
og RAL 7047 på mørke bakgrunner
med 50% eller mer glans

RAL 7012

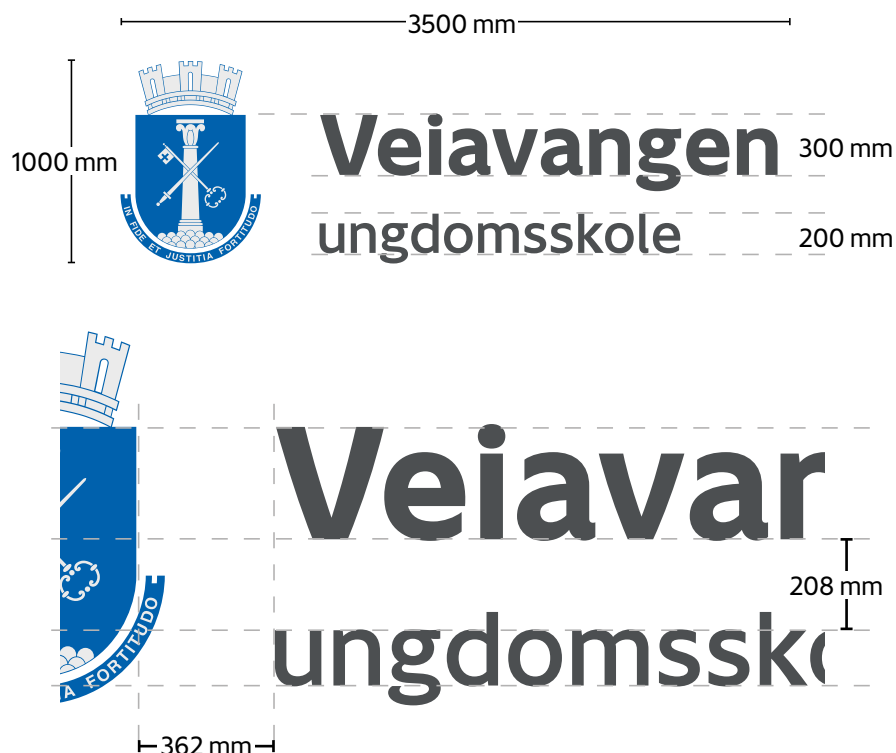

RAL 7047

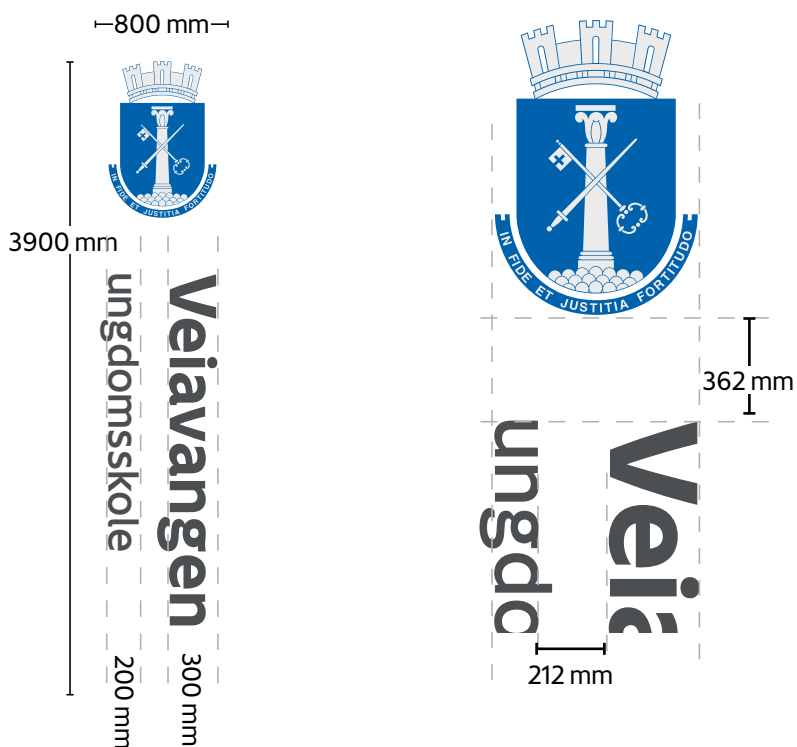
Fasadeskilt

Fasadeskilt normal

Dimensjoner og avsander mellom elementene på liggene skiltet

Dimensjoner og avsander mellom elementene på stående skiltet

Spesifikasjoner

Dimensjoner skilt

Maksimal bredde: 3500 mm
Maksimal høyde: 1000 mm

Kommunevåpen

1000 mm høyde
Dybde 21 mm
Folie print av kommunevåpenet
Lakert med 50% eller mer glans

Blått
PMS 2935
RAL 5017

Sølv
PMS 877C

Bokstaver

Det skal være løse bokstaver
montert på vegg, alle bokstaver skal
ha dybde.

Tekst felt 1

Versal høyde 300 mm
Stammebredde 60 mm
Dybde 21 mm
Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrun-
ner og RAL 7047 på mørke bakgrun-
ner med 50% eller mer glans

Tekst felt 2

Overlengde høyde 200 mm
Stammebredde 30 mm
Dybde 21 mm
Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrun-
ner og RAL 7047 på mørke bakgrun-
ner med 50% eller mer glans

RAL 7012

RAL 7047

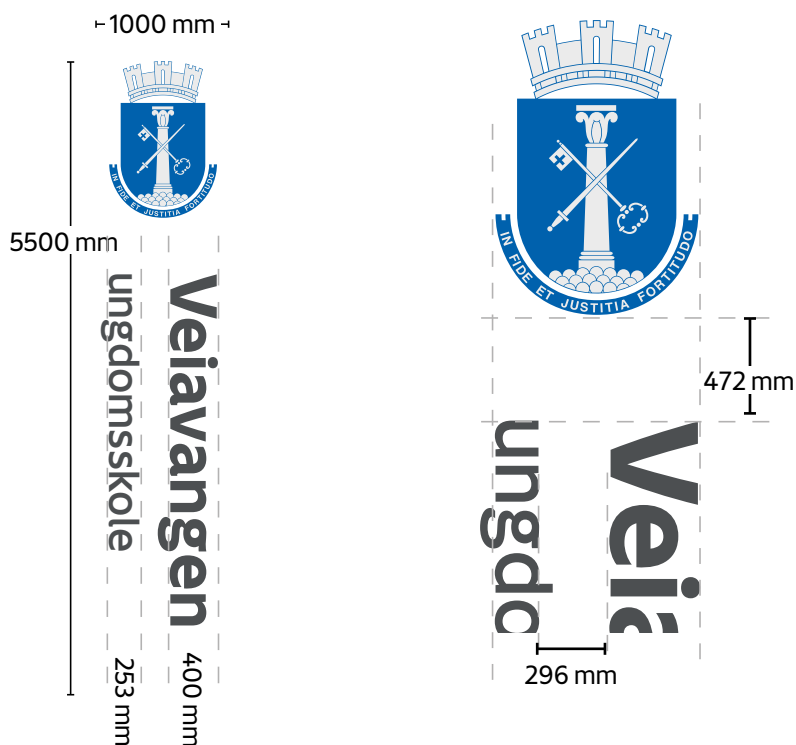
Fasadeskilt

Fasadeskilt stor

Dimensjoner og avsander mellom elementene på liggene skiltet

Dimensjoner og avsander mellom elementene på stående skiltet

Spesifikasjoner

Dimensjoner skilt

Maksimal bredde: 5300 mm
Maksimal høyde: 1300 mm

Kommunevåpen

1300 mm høyde
Dybde 40 mm
Folie print av kommunevåpenet
Lakert med 50% eller mer glans

Blått
PMS 2935
RAL 5017

Sølv
PMS 877C

Bokstaver

Det skal være løse bokstaver monterte på vegg, alle bokstaver skal ha dybde.

Tekst felt 1

Versal høyde 400 mm
Stammebredde 87 mm
Dybde/sarg 40 mm
Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrunner og RAL 7047 på mørke bakgrunner med 50% eller mer glans

Tekst felt 2

Overlengde høyde 253 mm
Stammebredde 50 mm
Dybde/sarg 40 mm
Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrunner og RAL 7047 på mørke bakgrunner med 50% eller mer glans

RAL 7012

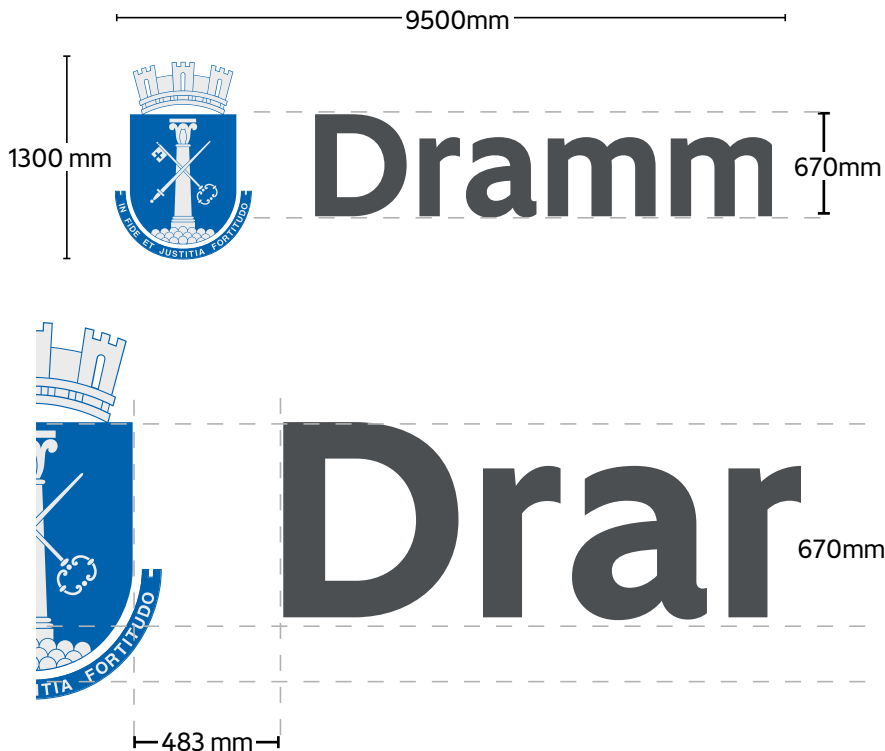

RAL 7047

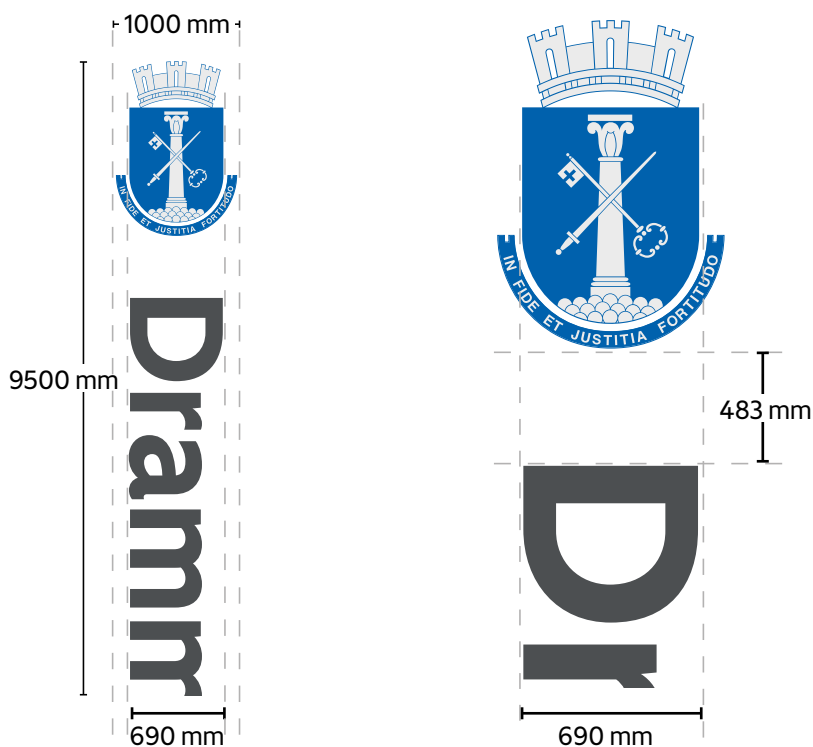
Fasadeskilt

Fasadeskilt XL, en tekstlinje

Dimensjoner og avsander mellom elementene på liggene skiltet

Dimensjoner og avsander mellom elementene på stående skiltet

Spesifikasjoner

Dimensjoner skilt

Maksimal bredde: 9500 mm

Maksimal høyde: 1300 mm

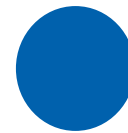
Kommunevåpen

1300 mm høyde

Dybde 40 mm

Folie print av kommunevåpenet

Lakert med 50% eller mer glans

Blått

PMS 2935

RAL 5017

Sølv

PMS 877C

Bokstaver

Det skal være løse bokstaver monteret på vegg, alle bokstaver skal ha dybde.

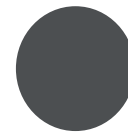
Tekst felt 1

Versal høyde 670 mm

Stammebredde 87 mm

Dybde/sarg 40 mm

Lakert i RAL 7012 på lyse bakgrunner og RAL 7047 på mørke bakgrunner med 50% eller mer glans.

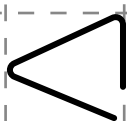

RAL 7012

RAL 7047

Oppsett av grid for skilt

 Versalhøyde Halv versalhøyde**170 PT TEKST****170 PT TEKST****170 PT TEKST**

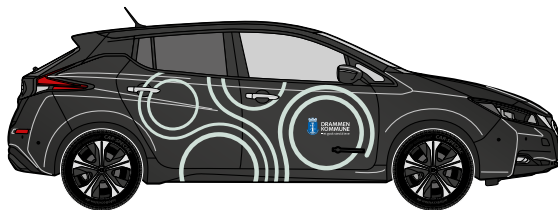
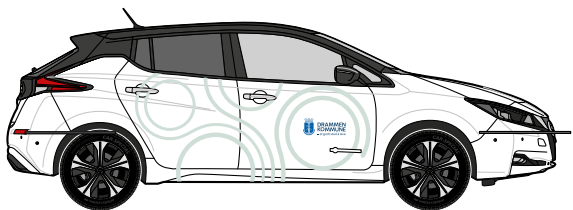
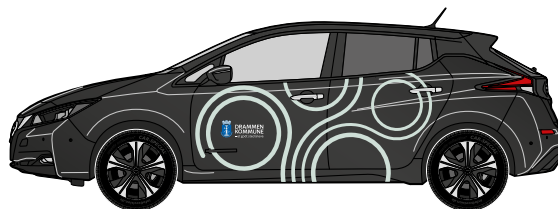
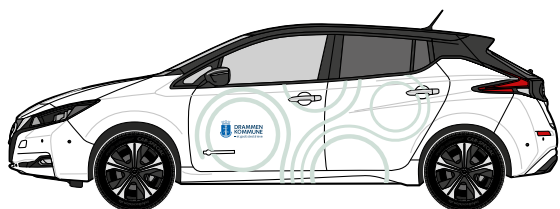

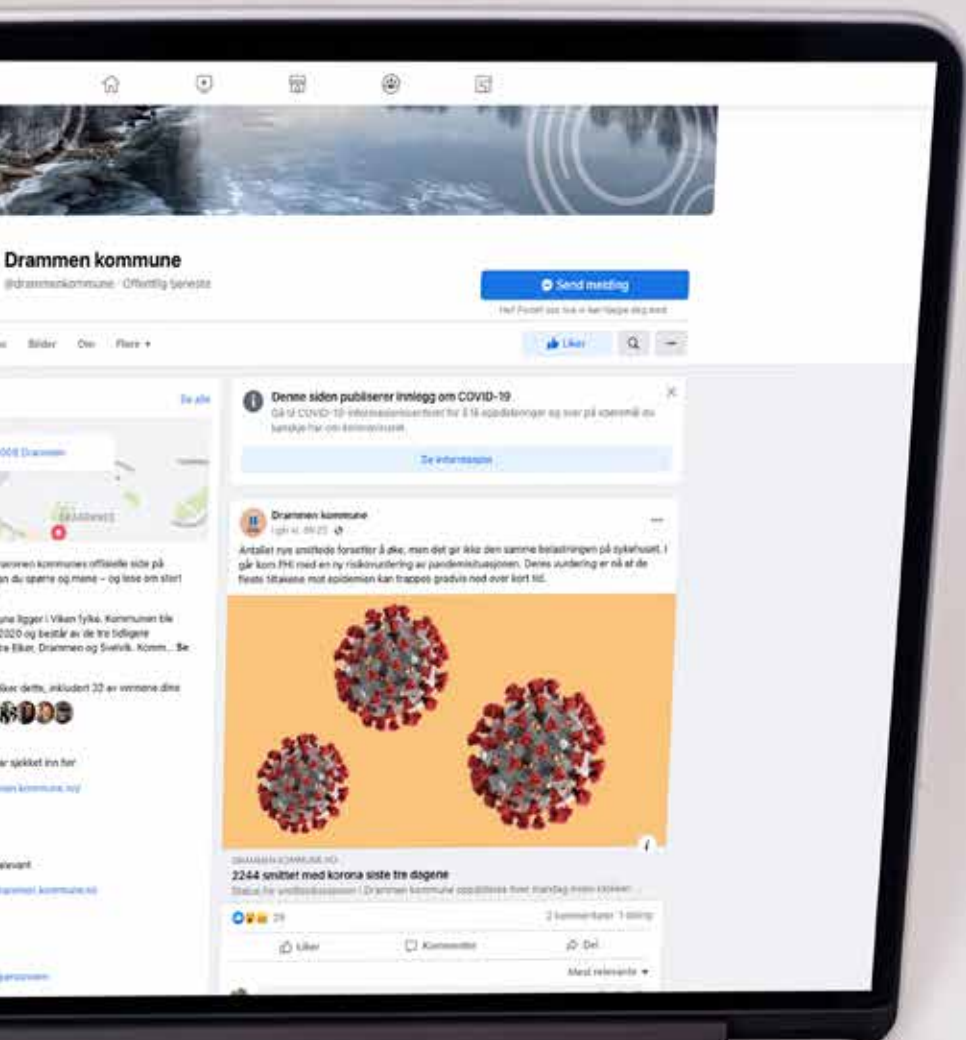

Bildekor

Kommunens biler skal profileres på en helhetlig måte. Det er utarbeidet to varianter av dekoren, én for biler med lys farge og én for biler med mørk farge.

Kommunens biler skal profileres med kommunevåpenet, vår visjon og vårt felles grafisk element.

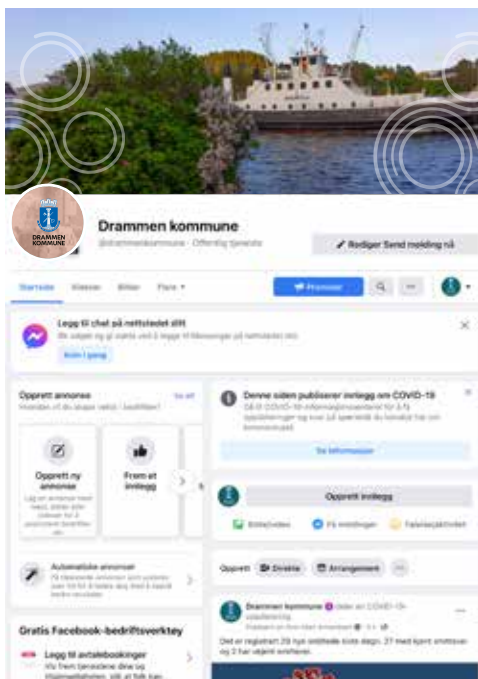

Sosiale medier

Sosiale medier er viktig for å kommunisere med innbyggere. Det er noen fellesrettingslinjer for hvordan kommunen kanaler i sosiale medier skal profileres.

Profilbilde

De fleste sosiale medier har profilbilde. Alle profilbilder til Drammen kommune skal ha kommunevåpenet på farget bakgrunn med en av kommunens fire historiske farger som profilbildet. Virksomheter står fritt til å velge farge selv og kan bytte mellom fargene etter eget ønske. Det er åpnet for å legge inn et bilde i profilbildet, dette bilde skal være i sort/hvit og ligge som et vannmerke. Det er ikke tillatt å bruke andre profilbilder.

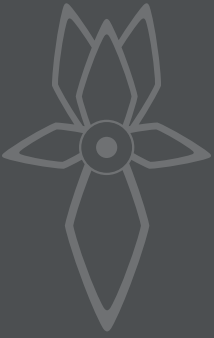
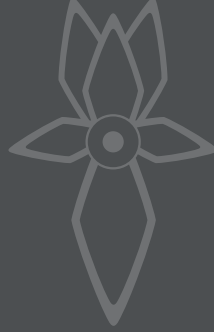

Godkjent bruk av profilbilder

Forsidebilde

Noen sosiale medier har mulighet for å ha et bilde som et forsidebilde. Hver virksomhet står fritt til å velge forsidebilde, men det skal være kommunens grafiske element som vannmerke på forsidebilde.

DRAMMEN
KOMMUNE